

Miljö- och energidepartementet
Energienheten
m.registrator@regeringskansliet.se
filip.vestling@regeringskansliet.se

Remiss av Energimarknadsinspektionens rapport 2017:05 – Ny modell för elmarknaden

Umeå universitet har anmodats att yttra sig över Energimarknadsinspektionens rapport 2017:05 – Ny modell för elmarknaden och vill härmed avge sina synpunkter.

Energimarknadsinspektionen (EI) föreslår i sin rapport en rad omfattande förändringar på elmarknaden. Några av de viktigaste förändringarna som föreslås är:

- Även om kunden fortfarande har avtal med både elhandelsföretag och elnätsföretag så blir elhandelsföretaget kundens huvudsakliga kontaktpunkt. Energimarknadsinspektionen föreslår även samfakturerering, där elhandelsföretagen fakturerar kunden för både elhandel och elnät.
- För att öka kundernas incitament att aktivt välja elavtal så kommer kunden själv att behöva ta kontakt med elhandelsföretag vid flytt till ny bostad. Om ingen kontakt görs så riskerar elen att vara frånkopplad.
- Energimarknadsinspektionen föreslår en laggrundad elmarknadshubb med ramar och uppgifter för elmarknaden.

En kontaktpunkt förenklar för kunden

Vi anser att förslaget om en kontaktpunkt är ett bra förslag. Mycket tyder på att elkunder idag uppfattar elmarknadens nuvarande struktur som svår att förstå, och saknar tydlig information om de olika kostnaderna associerade med användning av el. Detta skapar passivitet hos kunderna. Samtidigt pekar både forskare och beslutsfattare på vikten av att öka flexibiliteten hos kundkollektivet. Genom att förenkla exempelvis fakturering av elanvändningen så blir det också enklare för kunden att tillgodogöra sig information om exempelvis priser, vilket möjligen kan öka kundernas aktivitet på elmarknaden. Förslaget korresponderar väl mot hur det fungerar på andra marknader. Köper vi en bok på nätet så har vi normalt bara kontakt med företaget som säljer boken, och inte något särskilt kontrakt med distributionsföretaget.

Val av elavtal

Idag behöver man som kund inte göra ett aktivt val vad gäller elavtal. På vilket sätt detta påverkar kundens beteende på elmarknaden är inte helt klarlagt, men en uppfattning är att detta leder till "passivitet" och att konsumenter i någon mening skulle bete sig irrationellt. Såvitt vi vet finns inte någon forskning som indikerar på att ett "tvång att välja" skulle förändra konsumenternas beteende och göra kunderna mera rationella vad gäller elanvändning. Vår bedömning är att förslaget har små effekter vad gäller konsumenters agerande på marknaden.

UMEÅ UNIVERSITET

Sammanfattning

Sammantaget menar EI i sin rapport att de förslag man lägger fram kommer att öka kundernas inflytande och ge dem "större möjligheter" och "större makt över sin situation". Det är dock viktigt att komma ihåg att de monetära incitamenten för kunderna att vara aktiv på marknaden vad gäller olika val är små. Således kan man inte utesluta att den "inaktivitet" som vi tycks observera är rationell, att vara aktiv kostar helt enkelt mer än vad det smakar. Vi menar därför att det är naivt att tro att de förslag energimarknadsinspektionen lägger fram kommer att förändra kundernas roll på elmarknaden på något fundamentalt sätt. Faktum är att kundernas makt över sin situation på elmarknaden förblir oförändrad. Till exempel kommer kunderna fortfarande vara låsta till ett elnätsföretag.

Yttrandet har utarbetats av professor Runar Brännlund, Handelshögskolan och forskare Mattias Vesterberg, båda verksamma vid Handelshögskolan, avdelningen för nationalekonomi och forskningscentrumet CERE.

Beslut i ärendet har fattats av rektor Hans Adolfsson efter föredragning av fakultetssamordnare Åsa P Isaksson.

Umeå som ovan

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Hans Adolfsson', written over the printed name.

Hans Adolfsson
Rektor